

Tunel Višňové: stavba sa naťahuje na štvrtstoročie

DOPRAVA

Harmonogram počíta s tým, že diaľničný úsek od Lietavskej Lúčky po Dubnú Skalu sa dokončí na jeseň 2024.

Tomáš Garai
tomas.garai@mafraslovakia.sk

Bratislava – Prieskumnú štôľňu začali oficiálne razíť v osi južnej tunelovej rúry v máji 1998. Poklepanie základného kameňa na Višňovom pri Ziline vtedy prebehlo za účasti vtedajšieho predsedu vlády Vladimíra Mečiara. Tento nádejný akt na kľúčovej tepne DI

však Meciarovi, ktorý čelil viacerým kauzám, už nepomohol vyhrať ďalšie voľby. Odtedy máme už deviaty kabinet, status úseku od Lietavskej Lúčky po Dubnú Skalu sa však roky nemení. Stále pri nom svieti – vo výstavbe. A aj keď v roku 2018 talianska spoločnosť Salini Impregilo v združení so slovenskou Dáhom ohlásili prerazenie, dobehli ich finančné problémy. Tie viedli k výmene

staviteľov, nástupu firmy Skanska a ďalšiemu prehodnocovaniu vykonaných prác.

Kameňom úrazu sú okrem iného odvodňovacie potrubia. Podľa poradcu ministra dopravy Jána Kušníra našli v rúrach aj betón. „Niekoľko robotníci vyčistia domiešavače priamo v tuneli a zvyšky odtečú do rúry. Odrzkadľuje je to úroveň práce na stavenisku,“ hovorí. Ako však dodáva, v prípa-

de nášho budúceho najdlhšieho tunelového diela to nie je zďaleka najväčší problém. Niektoré odvážače vody sú totiž poľmané alebo vyspádané tak, že by v nich voda musela tiecť do kopca. Ďalším problémom je takzvané sekundárne ostenie. Ide o povrchovú vrstvu betónu, ktorú vodiči môžu vidieť pri prejazde. To má byť podľa skenov na niektorých miestach prillíš tenké. Minister

dopravy Andrej Doležal dokonca hovoril o piatich až desiatich centimetroch, zatiaľ čo normou by v tomto prípade malo byť 30 čísel.

Čakať sa tak bude na posudky. Terajší časový plán počíta s dokončením na jeseň 2024. Teda po viac ako štvrtstoročí od prvých prác. Aj nad daným termínom však stále visia otázky.

Viac na strane 10, Tunel...

Bidenová pochválila Slovákov

Bratislava – Slovensku poslala silný odkaz. Prvá dáma USA Jill Bidenová pricestovala v sobotu do Bratislavy. Včera si pozrela centrum pre utečencov v Košiciach. Potom v sprievode premiéra Eduarda Hegera, jeho manželky a ministra vnútra Romana Mikulca navštívila hraničný prechod vo Vyšnom Nemeckom. Pomodlila sa za Ukrajincov a tiež sa podakovala všetkým ľuďom na Slovensku, že otvorili svoje domovy a srdcia utečencom. Upozornila, že USA stoja v súvislosti so vzniknutou situáciou pri Slovákoch. Následne sa presunula na Ukrajinu. V pondelok sa má podľa agentúry AP stretnúť s prezidentkou Zuzanou Čaputovou. (RED)

OBCHOD

Kryptomenami zaplatíte aj za kávu či nehnuteľnosť. Nie vždy je to dobrá voľba

Bratislava – Predtým výsada ľudí blízkych IT, dnes však rozšírená platforma výmeny. Virtuálne mince už celosvetovo používa približne sto miliónov ľudí a záujem o ne rastie aj u nás. Slováci si ich vlní len prostredníctvom obchodníka Fumbi zaobstarávajú za viac ako 25 miliónov eur.

Možnosť ich uplatnenia na trhu pri nakupovaní tak logicky pribúda. „V posledných mesiacoch sme zaregistrovali okrem prijímania kryptomien za štandardné tovary a služby aj prvé transakcie súvisiace s nehnuteľnosťami, motorovými vozidlami a inými vecami vyššej hodnoty,“ hovorí vedúci

právneho oddelenia Fumbi Martin Hergovič. To, že sa tak platí, však automaticky neznamená, že by sme za každých okolností aj mali. Ceny totiž kolíšu. „Žiadna osoba so zdravým rozumom by si nechcela kúpiť kávu za bitcoiny. Povedzme, že za ňu v prepočte zaplatí tri doláre, no na druhý

deň môže ich hodnota byť desaťnásobná,“ hovorí Ollie Leech z portálu CoinDesk. Práve najznámejší bitcoin aktuálne kúpte za vyše 36-tisíc dolárov, čo je o 47 percent menej ako v čase jeho vrcholu pred pol roka. (DOMA)

Viac na strane 9, Možnosti...

ŠPORTOVÝ BIZNIS

Koniec Abramovičovej éry vyšiel na miliardy

Bratislava – V anglickej futbalevej ikone Chelsea Londýn sa uzatvára jedna veľká éra. Novým majiteľom klubu zo štadióna Stamford Bridge sa totiž stal Američan Todd Boehly, ktorý za prestížnu „športovú hračku“ zaplatil aj spolu s investičnými partnermi 4,25 miliardy libier. V praxi sa tak končí obdobie

ruského oligarchu Romana Abramoviča, ktorý kúpil Chelsea v roku 2003 za 140 miliónov libier. Človek blízky Vladimirovi Putinovi bol nútený akvizíciu predať po ruskej invázii na Ukrajinu. Všetky peniaze z biznisu však idú na charitu. (MR)

Viac na strane 8, Nová...

Cena
cena 1,19 EUR /
predplatné 1,032 EUR

Predplatné
tel.: 02 48 238 238, www.hnonline.sk/predplatne
e-mail: predplatne@mafraslovakia.sk

HN ONLINE.SK

mafra slovakia

Európska energetická burza v Lipsku

Názov	posledná cena v EUR	ročné nárast	ročné min.	ročné max.
DE Phel Base D	171,82	-14,70	487,57	39,62
DE Phel Peak D	140,27	-26,01	471,65	23,37

Všetky ceny sú v EUR, m. energetických energií v EUR/MWh, prepočítané na 1 EUR.

Kotácia kovov
vyplyvajúca z cien LME, Cu Cathode Premium a Al Ingot Premium

Med:	9 117,0 €
Hliník:	3 320,3 €

Lehota platnosti: od 9.5.2022 do 13.5.2022

Kovy

Draha	LME	USD	Jedn.
Wagor	1 862,96	TR OZ	1 000 kg
Strebro	22,34	TR OZ	1 000 g
Platina	963,00	TR OZ	1 000 g
Paládium	2 047,00	TR OZ	1 000 g

Základné

Názov	Sellm	Buy	Dojty	Jedn.
Mez GRADE_A	9111	9111	0	USD/Mt
Obrov 99.97	2222.5	0	2232	USD/Mt
Hliník 99.70	2809.99	0	0	USD/Mt
Hliník - zliatina	2180	2175	2185	USD/Mt
Nikel 99.80	29971.51	0	29982.5	USD/Mt
Cin 99.85	39660.75	0	04020.75	USD/Mt
Zinok 99.95	3787.75	0	0	USD/Mt

Stratifikácie

Názov	Cena	Jedn.
Arilmín 99.65 %	1445074950	USD/Mt
Azotén 99.00 %	1,417	USD/lb
Bismut 99.99 %	3,64	USD/lb
Kadmium 99.99 %	1,391	USD/lb
Kadmium 99.95 %	1,631	USD/lb
Fe Chrome, Hi Carbon	1,518	USD/lb
Kobalt - katódy 99.80 %	392540	USD/lb
Kobalt - katódy 99.60 %	-	USD/lb
Kobalt - ingot 99.30 %	21,204	USD/kg
Gárium - ingot 99.99 %	48915	USD/kg
Germanium kov	1425/1488	USD/kg
Germanium - oxid	350/990	USD/kg
Indium ing. 99.97 %	250278	USD/kg
Magnézium 99.90 %	7300/7900	USD/Mt
Ferromangán	1200/1440	USD/Mt
Mangan elct.	6100/6500	USD/Mt
Onuf	-	USD/lb/kl
Molybden West	48,146	USD/kg
Molybden China	-	USD/kg
Ruhoínium	821625	USD/Oz
Slon 99.5 % PWD	9,85/10,6	USD/lb
Silikon Fe 75 Russian	2000/2750	USD/Mt
Silikon Metal Lumps	3300/3700	USD/Mt
Tantal	9759	USD/lb
Titanium Sponge 99.6	9,45/13	USD/kg
Ferrotitan 70 % Západ	18/20,5	USD/kg
Tungsten Ferric	48/50	USD/kg
Vanádium Fe 80 (72)	56/58	USD/kg
Vanádium Pentax	11/11,5	USD/lb
Wolframito	-	USD/Mt

Vládne dlhopisy 6. 5. 2022

kúpón	spltnosť 5 rokov			spltnosť 10 rokov				
	spltnosť	kurz	výnos	spltnosť	kurz	výnos		
Nemecko	0	16,42027	96,921	0,848	0	15,22032	89,591	1,131
Francúzsko	0	25,22027	94,983	1,079	0	25,22032	84,823	1,653
Dánsko	0,5	15,112027	92,225	1,211	0	15,112031	87,015	1,472
Belgicko	0,8	22,62027	95,584	1,086	0,35	22,62032	87,617	1,692
Holandsko	0,75	15,72027	96,770	0,995	0,5	15,72032	91,403	1,413
EU	0	16,42027	96,921	0,848	0	15,22032	89,591	1,131
Veľká Británia	1,25	22,22027	97,938	1,665	4,25	16,72032	120,349	2,01
Španielsko	0	31,12027	93,132	1,515	0,7	30,42032	86,919	2,247
Itálsko	0,85	15,12027	92,955	2,228	0,96	16,2032	81,348	3,149
Česko	0,25	10,22027	71,6	5,201	1,75	25,62032	76,424	3,738
Fínsko	0,5	15,32027	96,992	1,089	0,125	15,92031	87,617	1,558

Ukázaná hodnota výnosu kovi v príslušnej krajine základnú sadzbu pre dané emisie, hodnoty k 18:00 CET

Základné úrokové miery depozitov na trhoch 6. 5. 2022

	1 mesiac	2 mesiac	3 mesiac	6 mesiac	9 mesiac	1 rok
LIBOR GBP	0,9732	-	1,2348	1,6709	-	0
EURIBOR EUR	-0,555	-	-0,426	-0,206	-	0,246
LIBOR USD	0,8186	0,0000	1,4019	1,9646	-	2,9647
TIBOR JPY	-0,05512	0	-0,01877	0,03015	-	0

Kurzový listok ECB 6. 5. 2022

Štát	Kód	Stred
USA	USD	1,0570
Japonsko	JPY	137,90
Buharsko	BGN	1,9588
Česko	CZK	24,865
Dánsko	DKK	7,4600
Británia	GBP	0,85825
Maďarsko	HUF	381,47
Poľsko	PLN	4,7028
Rumunsko	RON	4,8490
Švédsko	SEK	10,4686
Švajčiarsko	CHF	1,0419
Island	ISK	138,30
Nórsko	NOK	9,9808
Chorvátsko	HRK	7,5336
Rusko	RUB	15,8078
Turecko	TRY	14,888
Austrália	AUD	5,3183
Brazília	BRL	1,3580
Kanada	CAD	7,5906
Čína	CNY	8,2969
Hongkong	HKD	15,3124
Indonézia	IDR	3,5955
Israel	ILS	81,2980
India	INR	1,943,90
Južná Kórea	KRW	21,3555
Mexiko	MXN	4,6191
Malajzia	MYR	1,6440
Nový Zéland	NZD	55,467
Filipíny	PHP	1,4862
Singapur	SGD	86,303
Thajsko	THB	16,9614
JAR	ZAR	17,4846

Kurzový listok ČNB 6. 5. 2022 (vybrané meny)

Štát	Množstvo	Kód	Stred
Austrália	1	AUD	16,566
Buharsko	1	BGN	12,612
EMÚ	1	EUR	24,665
Chorvátsko	1	HRK	3,274
Japonsko	100	JPY	17,888
Kanada	1	CAD	18,189
Maďarsko	100	HUF	6,467
Poľsko	1	PLN	5,245
Rumunsko	1	RON	4,983
Rusko	1	RON	4,983
Švajčiarsko	1	CHF	23,673
USA	1	USD	23,336
Veľká Británia	1	GBP	28,925

Kurzový listok ČNB 6. 5. 2022 (vybrané meny)

Štát	Množstvo	Kód	Stred
Austrália	1	AUD	16,566
Buharsko	1	BGN	12,612
EMÚ	1	EUR	24,665
Chorvátsko	1	HRK	3,274
Japonsko	100	JPY	17,888
Kanada	1	CAD	18,189
Maďarsko	100	HUF	6,467
Poľsko	1	PLN	5,245
Rumunsko	1	RON	4,983
Rusko	1	RON	4,983
Švajčiarsko	1	CHF	23,673
USA	1	USD	23,336
Veľká Británia	1	GBP	28,925

Tunel Višňové si pýta čoraz viac peňazí

DOPRAVA
Náš najdlhší, no ešte stále nedostavaný tunel generuje nové výdavky. Externé firmy majú zhodnotiť odvodňovanie a statiku stavby.

Tomáš Garai

tomas.garai@mrafastlovakia.sk

Bratislava - Pred tým, ako sa do tunelov púšťa doprava, musia prejsť generálkou. Súčasťou je aj kontrola odvodňovacích potrubí. Nie je rarita, že kamerová sonda odhalí v odtokoch rôzny odpad, napríklad plastové fľaše. Podľa poradcú ministra dopravy Jána Kušníra našli v prípade prevorovania Višňového v rúrach aj betón. „Niekdý robotníci vyčistia domiešavače priamo v tuneli a zvyšky odtučú do rúry. Odzrkadľuje to úroveň práce na stavisku,“ hovorí Kušnír.

Ako však tvrdia odborníci na statiku dodávaj, v prípade nášho budúceho najdlhšieho tunelového diela to nie je zďaleka najväčší problém. Niektoré odvádzajúce vody sú totiž polámané alebo vypádajúce. Že by v nich voda musela tiecť do kopca. Diaľničári teraz prišli s tromi scenármi, ako tento problém vyriešiť.

Chýbajúci betón

Tie sú v rôznych výškových reláciách, pričom ich výška závisí od miery zásahu do pôvodného systému. Podľa ministerského poradcú je najviac odporúčaná práve tá najdrahšia verzia, ktorá si vyžaduje aj najdlhší čas realizácie. Oby jednotlivých riešení však odborníci neprezradia. Posledné slovo bude mať ešte externá firma, ktorá všetky tri možnosti posúdi. Tú majú diaľničári súdžiť čoskoro. „Bude si to pýtať peniaze. Niekde bude treba dať druhú rúru. Niekde rozbiť existujúcu. Niektoré funkčné časti sa dajú napojiť a vieť zhotoviteľ urobíť bapasmí, čiže obchádzkami,“ dodáva Kušnír.

Ďalším problémom je takzvané sekundárne ostenie. Ide o porovňovú vrstvu betónu, ktorú vodiči môžu vidieť pri prejazde. To má byť podľa skenov na niektorých miestach príliš tenké. Minister dopravy Andrej Doležal dokonca hovoril o piatich až desiatich centimetroch, zatiaľ čo normou by v tomto prípade malo byť 30 cm. Sken bol podľa slova ministra urobený už na 69 blokov. „Skanska si musí byť istá, že tunel nespadne,“ povedal Doležal s tým, že zrôgňenovať musia ešte ďalších 200 blokov. Dĺžka jedného je 12,5 metra. Suma za analýzu sa podľa Kušníra môže vyšplhať až do výšky 300- či 400-tisíc eur. Diaľničári navyše musia obstaráť aj subjekt, ktorý dá odborné vyhodnotenie.

Podľa odborníka mohla byť jednou z príčin problémov aj zvolená talianska metóda razenia. ILLUSTRÁCIA FOTO: HN/FAVOL/FINTEAL

Zo skontrolovaných blokov sa na stavbe dosiaľ odhalili ako kritické tri. Jeden už stavebník Skanska opravil a dva sú vo fáze posudzovania. Diaľničári by si mali čoskoro vybrať aj svojho certifikovaného posudkára. Okrem nutnosti zvýšiť financie si to všetko vyžaduje aj viac času. Aktuálny harmonogram počítá s tým, že sa predmetný diaľničný úsek od Lietavskej Lučky po Dubnú Skalu, ktorého súčasťou je aj tunel, dokončí až na jeseň 2024. Nad konečným termínom však stále visí otáznik a podľa šéfa rezortu dopravy bude závisieť aj od toho, čo ukáže sken. A kto to

všetko zaplatí? Minister tvrdí, že podklady zo skenovania môžu byť užitočné v rámci arbitráže s bývalým slovensko-talianskym zhotoviteľom, ktorá nateraz beží v pozadí. „Naším cieľom je, aby opravy zaplatili oni. Pochybenia však potrebujeme dokázať,“ doplní Ján Kušnír.

Na odhalenie skutočností v tuneli sme sa pýtali aj šéfa združenia Hovorca Gilles Castonguay však odkázal. Že sa k tejto veci firma vyjadrovať nateraz nebude. Druhým účastníkom združenia, ktoré dielo realizovalo, je slovenská Dúha Miroslava Remetu. Ten pre HN uviedol, že štát podľa neho vedel od začiatku, že je sľubovaný termín nerealný. „Zdá sa mi to ako vytváranie príbehu. Co robili počas súťažného dialógu? Dodávateľ sa spoločne s investormi oboznamovali so skutočnosťami na stavbe. Mali na to jeden rok. Som prekvapený, že ich niečo prekvapilo,“ hovorí Remeta.

Zároveň dodáva, že dielo sa odovzdávalo za striktných podmienok. „Diaľničná spoločnosť si na sekundárne ostenie urobila veľmi podrobné skenovanie. Podľa Kušníra mohla byť jednou z príčin problémov aj zvolená talianska metóda razenia, ktorá sa aplikovala na časti tunela. Spôsob v stavebníctve známy ako ADECO-RS spočíva v tom, že sa výbušninami odstráni celý prierez rúry. V slovenských podmienkach je totiž bežnejšia rakúska metóda, pri ktorej sa hornina odstraňuje po častiach. Straty sú tak menšie a finálne hĺbeny otvor zodpovedá projektom presnejšie. „Ak však vyhlbite polmeter až meter navyše, jednak dáte von väčší objem horniny a vzniknúť medzery musíte vyplniť väčším množstvom betónu,“ dodáva Kušnír s tým, že táto metóda bola na našom horninovom prostredí vyskúšaná po prvýkrát práve pri Višňovom.

Dočítať to urobil takticky. Nemôžeme akceptovať, že sa vyrábajú ďalšie účelové analýzy bez účasti zástupcov združenia,“ dodáva šéf Dúhy. Podľa neho sa pri ostení chyby identifikovali už za ich realizácie a boli bežného charakteru. Združenie s ich opravou mohlo údajne kalkulovať. Tie, za ktoré je zodpovedný exzhotoviteľ, by sa po jeho odchode mali podľa Remetu platiť z bankovej záruky, ktorú zložili.

Slovenská premiéra

Podľa Kušníra mohla byť jednou z príčin problémov aj zvolená talianska metóda razenia, ktorá sa aplikovala na časti tunela. Spôsob v stavebníctve známy ako ADECO-RS spočíva v tom, že sa výbušninami odstráni celý prierez rúry.

V slovenských podmienkach je totiž bežnejšia rakúska metóda, pri ktorej sa hornina odstraňuje po častiach. Straty sú tak menšie a finálne hĺbeny otvor zodpovedá projektom presnejšie. „Ak však vyhlbite polmeter až meter navyše, jednak dáte von väčší objem horniny a vzniknúť medzery musíte vyplniť väčším množstvom betónu,“ dodáva Kušnír s tým, že táto metóda bola na našom horninovom prostredí vyskúšaná po prvýkrát práve pri Višňovom.

V SKRATKE

Podnesterci sú v pohotovosti

Kyjev - Ukrajinská armáda v neďelu varovala, že jednotky moldavského separatistického regiónu Podnestersko, ako aj tamojšie ruské sily, sú v stave plnej bojovej pohotovosti. Generálny štáb ukrajinských ozbrojených síl v príspieku zverejnenom na sociálnej sieti Facebook k tomu bližšie podrobnosti vo svojej hodnotiacej správe neuviedol. Z Podnesterska, ktoré sa nachádza pri hraniciach s Ukrajinou, hlásili v sobotu ďalšie útoky. (TASR)

bude prvý, ktorému sa Zelenskij od napadnutia Ukrajiny Rusko federácii prihovori. Okrem viacerých národných parlamentov sa spojil aj s poslancami Európskeho parlamentu. (TASR)

Kollár vysvetľoval hlasovanie o Ficovi

Bratislava - Hnutie Sme rodina sa v parlamente zdržalo hlasovania o vydaní predsedu Smeru-SD Roberta Fica na prípadné väzobné stiahnutie, lebo šéf hnutia Boris Kollár figuruje v prípade ako poškodený, a preto je zaujatý. Kollár to uviedol v neďelnej relácii RTVS O 5 minút 12. Nezaradený poslanec a šéf Hlasu-SD Peter Pellegrini zdôraznil, že nevydá

Ceny ropy pokračovali v raste

New York - Ceny ropy si v piatok polepšili o viac než jedno percento a takisto zaznamenali týždňový rast. Podporili ich predovšetkým riziká týkajúce sa ponuky, pretože Európska únia pripravuje embargo na ruskú ropu. Júnový kontrakt na americkú ropu WTI si v piatok pripísal 1,51 USD alebo 1,39 percenta a uzavrel na 109,77 USD (103,85 eura) za ba-

Nemci si prenajú terminály na LNG

Berlín - Nemecko vo štvrtok v spolupráci s energetickými spoločnosťami RWE a Uniper podpísalo kontrakt na prenájom štyroch plávajúcých terminálov na skvapalnený plyn LNG. Týmto spôsobom sa snaží znížiť svoju závislosť od ruského plynu. Po dva terminály na LNG poskytujú spoločnosti Hoegh LNG a Dynagas, ktorých celková kapacita je minimálne 20 miliónov kubických metrov ročne, čo zodpovedá približne päťnásobku nemeckej spotreby plynu. (TASR)

Oznámenie o konaní valného zhromaždenia
Predsedníctvom
VUNAR, a.s.,
T.G. Masaryka 1, 940 48 Nove Zámky, zvolená
riadne valné zhromaždenie

spoločnosti, ktoré sa bude konať dňa 10. júna 2022 o 10.00 hod. v sídle spoločnosti VUNAR, a.s.

Program:

1. Otvorenie, výsledky prezentácie prítomných akcionárov a voľba orgánov valného zhromaždenia.
2. Výročná správa o hospodárení za rok 2021 - schválenie.
3. Schválenie individuálnej ročnej účtovnej zúčtovky a rozvahy o vysporiadaní hospodárskeho výsledku za rok 2021, schválenie audítora na rok 2022.
4. Odvolanie a voľba členov orgánov spoločnosti.
5. Rôzne.
6. Záver.

Prezentácia sa začína o 9.45 hod. v mieste konania valného zhromaždenia. Rozhodujúcom dňom pre uplatnenie práva účasti na riadnom valnom zhromaždení je deň 6. júna 2022. Akcionár sa pri prezentácii preukazuje preukazom totožnosti, resp. výpisom z obchodného registra nie starším, ako tri mesiace a splnomocnením úradne overeným splnomocnením. Náležitosti oznámenia, poučenia, podklady, dokumenty a návrhy pre rokovanie valného zhromaždenia podľa § 184a, § 202 bod 2, zákona č. 513/1991 Zb. a tiež regulované informácie podľa zákona č. 429/2002 Z. z. sú zverejnené na internetovej stránke www.vunar.eu a na úradnej tabuli v sídle spoločnosti. Akcionári majú tiež práva vyplývajúce z § 192 zákona č. 513/1991 Zb.

HANSAINVEST
Hansensche
Investment-GmbH

Kategória fondu	Mena	Aktuálna cena podielu	Predajná cena podielu	Nákupná cena podielu	Čistá hodnota majetku vo fonde
C-QUADRAT ARTS TRF A (EUR)	UCITS	EUR 130,241	136,753	130,241	15,765
C-QUADRAT ARTS TRF F (EUR)	UCITS	EUR 139,755	146,743	139,755	45,675